

**САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК
ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ОПАНУВАННЯ
ДИСЦИПЛІН ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ НАВЧАННЯ**

Ониси́форова В.Ю., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Практика реалізації дистанційної форми навчання під час карантинних обмежень, що мають місце в Україні в 2020 році, дозволила виявити, що не всі здобувачі вищої освіти мають можливість приймати участь у онлайн-заняттях в силу суто технічних причин організації такого процесу. Тому така ситуація вимагає уваги з боку викладача з метою організації якісної самостійної роботи такої категорії студентів, які не мають доступу до технічних засобів та мережі Інтернет, які б дозволяли приймати участь у вебінарах та відео-конференціях в режимі реального часу.

Слід зауважити, що технічні обмеження таких студентів обмежують і форми завдань, які можуть використовуватися при офлайн опануванні дисциплін. Так неефективним є використання відео-матеріалів та якісних презентаційних матеріалів через неспроможність їх перегляду для досліджуваної категорії здобувачів освіти.

Тобто сучасні реалії вимагають від викладача розробки двох паралельних варіантів викладання дисципліни:

- онлайн-варіанту, який за своїми характеристиками є аналогом аудиторного навчання з врахуванням певних особливостей процесу комунікації між викладачем та студентом;

- офлайн-варіанту, який фактично у текстовій формі без використання значної кількості наочних матеріалів повинен розкривати студентам весь зміст навчального курсу задля недопущення ситуації, коли через технічні обмеження здобувача освіти втрачається якість інформації та знань, які він отримує в освітньому процесі.

Офлайн-варіант опанування навчальної дисципліни вимагає від студента значно вищого рівня мотивації та підвищеного рівня самоорганізації та відповідальності, бо фактично передбачає переважно самостійну роботу та лише певний телефонний супровід цього процесу з боку викладача. Отже, офлайн-варіант курсу для категорії студентів, що мають технічні обмеження, має передбачати:

- обов'язкове групування матеріалів за тижнем навчання та надання чіткого письмового пояснення стосовно переліку та видів робіт на тиждень, наприклад у категоріях курсів типу «оголошення», «форум новин», тощо;

- надання лекційного матеріалу у письмовій формі з мінімальним використанням графічних матеріалів високої якості через неспроможність до їх перегляду в умовах низької швидкості Інтернету;

- надання матеріалів практичних занять з усіма поточними поясненнями в текстовій формі;

- виокремлення в відповідний елемент офлайн-курсу питань до самоконтролю для поточної самооцінки рівня опанування теми здобувачем освіти;

- виокремлення в відповідний елемент курсу контрольних матеріалів, тестів, завдань, але з можливістю їх виконання в офлайн-режимі.

Таким чином, слід зауважити, що ефективність дистанційного навчального процесу в сучасних умовах визначається не лише бажанням викладача та студента, але й має технічні обмеження, на подолання яких також має бути спрямована увага викладача.